

en forandring, som nogle vil vinde på, men de fleste tabe, først og fremmest den største generation af alle, nemlig den ufødte.

I 1788 afskaffede den franske revolution Vorherre som rorsmand for samfundets udvikling og indsatte i stedet folket. I samme århundrede gjorde man inden for naturvidenskaben de opdagelser, som gjorde det muligt for mennesket ikke bare at hævde sin åndelige overlegenhed i forhold til andre levende væsener, men også at udvise en fysisk overlegenhed. Den teknologiske udvikling gjorde det muligt for mennesket at indtage en suveræn plads som naturens betvinger.

Den overlegenhed har vi brugt ikke blot til at skabe forudsætningen for den gigantiske velfærd, som omkring 20 pct. af verdens befolkning lever med, men desværre også til at give de fleste af de øvrige 80 pct. nogle aldeles fornedrende livsbetingelser. Hertil kommer, at vor måde at skabe velfærd på sker på lånt naturkapital og med et gigantisk forureningsbidrag.

Hvorfor bruger vi så vores kløgt så uhenigtsmæssigt? Hvad er der galt? Ja, det er først og fremmest galt med vores forestillingsunivers. Det er bl.a. skrækkelig galt med vores opfattelse af frihed. For det moderne menneske er frihed efterhånden blevet identisk med at kunne gøre, som det passer én. Frihed er kommet til at dreje sig om at frigøre sig fra alle begrænsninger, både sociale og fysiske. For hvad er frihed i dag? Det er at kunne vælge mellem en Mazda og en BMW. Og ufrihed er, at man må nøjes med at køre 110 km i timen på motorvejen.

Det er en lidt anden frihedsopfattelse end den, som sendte madame Antoinette og hendes husbond i guillotinen, men takket være den ændring i den fremherskende opfattelse af frihed står vi i dag i den situation, at fremtidens krige sandsynligvis vil komme til at dreje sig om kampen om retten til at svine, nemlig retten til CO₂-emissioner.

Den kolde krig er afløst af den varme krig. Og hvor koldfronterne tidligere gik mellem Øst og Vest, burde varmfroterne gå mellem Syd og Nord. Man må imidlertid konstatere, at der ikke er helt klare skillelinjer i klimaspørgsmålet, for nogle af G 77-landenes interesser går på forunderlig vis i spænd med de amerikanske, og OPEC-landenes olieinteresser forenes nemt med amerikanernes ønske om ikke at gøre en dyd.

Men sammenlignet med situationen under den kolde krig er fordelene ved den nuværende situation, at det er forholdsvis nemt at indgå alliancer på kryds og tværs, for der er megen direkte kommunikation landene imellem. Tænk f.eks. på Helmut Kohls interessante networking i New York, hvor han i samarbejde med nogle af verdens fattigste lande foreslog mere drastiske reduktioner, end EU-landene kunne blive enige om!

På den anden side betyder disse alliancer, at det næsten er umuligt at se, hvordan vi skal få en holdbar politisk løsning på klimaspørgsmålet. Der mangler globalt lederskab. USA har med sit udspil til Kyotoforhandlingerne endnu en gang bevist, at det har mistet pusten, hvad angår lederskab, og Japan – ja, man kan spørge sig selv, hvorfor i alverden Japan ville være vært for denne konference. Men jeg håber, at den japanske regering i det mindste sidder med en lidt fløv smag i munden, efter at den har fremsat sit forslag om blot en 5 pct.s reduktion inden år 2010, og hvor landene oven i købet selv må finde ud af, hvordan de vil opgøre CO₂-emissionerne.

Til gengæld fremstår EU stadig mere klart som en sammenslutning, der er i stand til at påtage sig et lederskab, og det er en fornøjelse at konstatere, at EU's medlemslande har kunnet enes om en fælles målsætning og oven i købet en relativt ambitiøs målsætning, om end målene ikke er tilstrækkelige. For Det Radikale Venstre at se er det et vigtigt udtryk for, at EU er et overordentlig væsentligt forum og måske især på miljøområdet.

Hvad skal vi så nå i Kyoto? Jeg er meget enig i hr. Steen Gades og miljøministerens krav om en bindende protokol med bindende målsætninger og med en præcisering af midlerne for at nå målene. Men set i lyset af bl.a. Japans, USA's og OPEC-landenes deprimerende forhåndsmeldinger er der ikke meget at have sit håb i, hvad angår Kyoto, og alligevel er konferencen afgørende, fordi processen trods alt er i gang, og fordi den er med til at sætte klimaspørgsmålet på den globale dagsorden og ikke blot den dagsorden, som befolkningerne verden over selv er med til at sætte, men også den dagsorden, som sættes af industrien.

Med hensyn til den sidste er det værd at bemærke, at f.eks. benzinselskaberne nu er begyndt at interessere sig for vedvarende energi.